
Ефективність антиангіогенної терапії при захворюваннях макули в рамках COAST.UA (заключний звіт)

Ростель В. В., Кустрин Т. Б., Задорожний О. С., Насінник І. О., Невська А. О., Ульянова Н. А., Остроухов С. В., Січко А. В., Рилькова К. А., Савельєва Л. А., Пенішкевич Я. І., Пархоменко О. Г., Король А. Р.

*ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П. Філатова НАМН України»
Офтальмологічний медичний центр ОНМУ*

КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР

КП «Волинська обласна клінічна лікарня»

ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»

*Центральна поліклініка Міністерства внутрішніх справ України
(Одеса, Миколаїв, Луцьк, Чернівеці, Київ, Україна)*

Актуальність. Субретинальна неоваскулярна мембрана (СНМ) ускладнює перебіг різних очних захворювань. На сьогоднішній день найбільша увага в патогенезі СНМ виділяється фактору росту ендотелію судин, які посилено синтезуються при ішемії сітківки і стимулюють ангиогенез.

У осіб молодше 50 років міопія є причиною розвитку СНМ в 62% випадків. Ангіоїдні полоси сітківки являються рідкісною патологією, однак в 70% випадків ускладнюються субретинальною неоваскуляризацією. При центральному хоріоретиніті СНМ розвивається в 2% випадків. Трансудативне відшарування пігментного епітелію сітківки (ПЕС) виявляється приблизно в 10% випадків у пацієнтів з ексудативною формою при віковій дегенерації макули (ВДМ).

Мета. Визначити ефективність антиангіогенної терапії при захворюваннях очного дна.

Матеріал і методи. Дизайн дослідження - відкрите мультицентрове порівняльне проспективне дослідження (Collaborative Ocular Antiangiogenic Study in Ukraine COAST.UA). За 2018-2020 роки пацієнтів включено в наступних центрах: ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії НАМН України», Офтальмологічний медичний центр ОНМУ, КНП «Обласна офтальмологічна лікарня» МОР, Буковинський державний медичний університет, Центральна поліклініка Міністерства внутрішніх справ України.

В дослідження включено 230 хворих (247 очей) з захворюваннями очного дна: 142 хворих (149 очей) з міопічною СНМ, 17 пацієнтів (18 очей) з СНМ на фоні центрального хоріоретиніту, 16 хворих (18 очей) з СНМ при ангіоїдних смугах сітківки та 55 пацієнтів (62 ока) з трансудативним відшарування ПЕС на фоні ВДМ. Пацієнтам з СНМ виконувались інтравітреальні введення антиангіогенних препаратів: 2 мг (0,05 мл) афліберсепта або 0,5 мг (0,05 мл) ранібізумаба, хворим на трансудативне відшарування ПЕС проводили субтенонове або інтравітреальне введення тріамцінолону ацетоніду. Всім пацієнтам при кожному візиті обов'язково перевірялась гострота зору з максимальною

корекцією, проводилась біомікроскопія, офтальмоскопія, оптична когерентна томографія макули та за потребою виконувалась флуоресцентна ангиографія.

Результати. У пацієнтів з міопічною СНМ через 12 місяців лікування середня гострота зору (ГЗ) статистично значимо підвищилася в групі з інтравітреальним введенням ранібізумбу (IVR) з 0,24 (0,12) до 0,47 (0,22) ($p=0,00$) та в групі з інтравітреальним введенням афліберсепту (IVA) з 0,26 (0,15) до 0,45 (0,18) ($p=0,00$). Середня центральна товщина сітківки (ЦТС) статистично значимо зменшилася з 315 (63) мкм до 227 (31) мкм ($p=0,00$) та з 300 (86) мкм до 240 (55) мкм в групі IVR та IVA відповідно. Середня кількість ін'єкцій за рік в групі IVR – 2,4(2,7), в групі IVA – 2,7 (1,58), різниця в кількості введень між групами статистично не значима ($p=0,12$). У пацієнтів з СНМ на фоні центрального хоріоретиніту середня ГЗ до лікування становила 0,33 (0,25), через 12 місяців на фоні лікування підвищилась до 0,56 (0,32) ($p=0,00$). ЦТС зменшилася від 330 (111) мкм до 242 (82) мкм. Середня кількість ін'єкцій за 12 місяців спостереження складала 2,8 (1,6). У хворих з СНМ при ангиодних смугах сітківки на початку лікування гострота зору була 0,29 (0,24), через 12 місяців – 0,48 (0,25) ($p=0,00$). Центральна товщина сітківки складала 331 (77) мкм, через 12 місяців – 261 (61,5) мкм ($p=0,00$). Середня кількість ін'єкцій за 12 місяців спостереження складала 3,8 (0,88). При трансудативному відшаруванні ПЕС на фоні ВМД до початку лікування ГЗ становила 0,39 (0,3) в групі з інтравітреальним введенням ТА (ІВТА) та 0,44 (0,3) в групі з субтеноновим введенням ТА (СТТА), через 12 місяців – 0,39 (0,31) та 0,43 (0,3) відповідно. Середня висота відшарування пігментного епітелію сітківки становила до лікування 585 (280) мкм та 456 (208) мкм, через 12 місяців – 355 (266) мкм та 298 (216) в групах ІВТА та СТТА відповідно. Середня протяжність відшарування пігментного епітелію сітківки на початку лікування була 2506 (1137) та 2367 (1153) мкм, через 12 місяців – 1095 (1071) мкм та 1569 (1216) мкм в групах ІВТА та СТТА відповідно. Середня кількість ін'єкцій за рік в групі ІВТА – 1,8 (0,75) (від 1 до 4), в групі СТТА – 1,9 (0,83) (від 1 до 5), різниця в кількостях введень між групами статистично не значима ($p=0,12$). В групі ІВТА повне прилягання ПЕС відмічалось у 8 пацієнтів (8 очей) (28%), у групі СТТА – у 9 пацієнтів (9 очей) (27,3%).

Висновки. В результаті проведеного мультицентрового відкритого проспективного клінічного дослідження встановлено, що при антиангіогенній терапії підвищується гостроту зору та зменшується центральна товщина сітківки у пацієнтів з СНМ на фоні міопії, центрального хоріоретиніту та ангиодних смуг сітківки при спостереженні 12 місяців; зберігається гострота зору та зменшується висота і протяжність відшарування ПЕС при ВМД через 12 місяців після початку лікування.

The efficacy of antiangiogenic therapy for some macular diseases in the framework of COAST.UA (final report)

Rostel V. V., Kustryn T. B., Zadorozhnyy O. S., Nasinnyk I. O., Nevska A. O., Ulianova N. A., Ostroukhov S. V., Sichko A. V., Rylkova K. A., Savelieva L. A., Penishkevich J. I., Parhomenko O. G., Korol A. R.

*SI «The Filatov Institute of Eye Diseases and Tissue Therapy of NAMS of Ukraine»
Ophthalmic Medical Center of ONMU*

Communal non-profit enterprise «Regional Ophthalmic Hospital» MRC

ME «Volyn Regional Clinical Hospital»

State Higher Educational Institution of Ukraine «Bukovinian State Medical University»

Central Polyclinic of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine

(Odesa, Mykolaiv, Lutsk, Chernivtsi, Kyiv, Ukraine)

Purpose. To define the efficacy of anti-angiogenic therapy for fundus diseases. **Methods.** 230 patients (247 eyes) with fundus diseases included in this study: serous detachment of the pigmentary epithelium associated with age-related macular degeneration – 55 patients, myopic CNV – 142, CNV associated with central chorioretinitis – 17 and 16 patients with CNV associated with angioid streaks of macula. Patients were given antiangiogenic therapy. **Results.** An increase in mean visual acuity (VA) and a decrease in central retinal thickness (CRT) in CNV associated with myopia, chorioretinitis and angioid streaks of macula (statistically significant); saving VA and decreasing serous detachment of the pigmentary epithelium associated with age-related macular degeneration were revealed. **Conclusion.** Antiangiogenic therapy increases VA and decreases CRT in patients with CNV associated with myopia, central chorioretinitis and angioid streaks; saves VA and decreases serous detachment of the pigmentary epithelium associated with age-related macular degeneration.

Різновиди типів відношення до хвороби при офтальмологічній патології

Саржевський С. Н., Саржевська Л. Е.

Запорізький державний медичний університет (Запоріжжя, Україна)

Актуальність. Важливою часткою концепції лікувальної тактики є не тільки знання та навички лікаря, а й особистість хворого. Особливості позиції пацієнта по відношенню до свого захворювання та в цілому до терапії є суттєвими факторами його подальшої успішної реабілітації. Однак формування реагування на будь-яку нозологію це багатофакторне явище, що включає риси особистості, різноманітність самого захворювання та зовнішні соціально-психологічні фактори. Доцільним є впровадження елементарних психологічних методів у хворих з хронічною офтальмологічною патологією для виявлення дезадаптації в зв'язку з цими розладами, що допоможе ефективному лікуванню.

Мета. Дослідити дезадаптаційні типи відношення до хвороби в офтальмологічній практиці.